

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 24 Απριλίου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τα βιβλία μάς βοηθούν να μη βιαζόμαστε!

«Βιάζομαι!... Δεν έχω χρόνο!... Αντίο!...» Ακούμε τέτοιες κουβέντες κάθε μέρα, όχι μόνο στη Λιθουανία, που βρίσκεται στο κέντρο της Ευρώπης, αλλά και σε πολλά μέρη του κόσμου. Συχνά, επίσης, ακούμε να λέγεται ότι ζούμε στην εποχή της υπέρμετρης πληροφόρησης, της ταχύτητας και της βιασύνης.

Αν όμως πάρεις στα χέρια σου ένα βιβλίο, νιώθεις αμέσως διαφορετικά. Φαίνεται πως τα βιβλία έχουν αυτή τη θαυμαστή ιδιότητα- μας βοηθούν να χαλαρώνουμε. Μόλις ανοίξεις ένα βιβλίο και βυθιστείς στα ήρεμα βάθη του, δεν έχεις πια τον φόβο πως όλα περνούν με ξέφρενη ταχύτητα κι εσύ δεν προλαβαίνεις να δεις τι γίνεται. Ξαφνικά, αρχίζεις να πιστεύεις ότι δε χρειάζεται να τρέχεις με τόση βιασύνη για μια δουλειά μάλλον ασήμαντη. Στα βιβλία όλα συμβαίνουν ήσυχα, με μία τάξη καθορισμένη με ακρίβεια. Ίσως επειδή οι σελίδες τους είναι αριθμημένες, ίσως γιατί οι σελίδες κυλούν απαλά και γαλήνια καθώς τις γυρίζεις. Στα βιβλία, όσα έχουν γίνει στο παρελθόν, συναντούν με ηρεμία τα όσα πρόκειται να συμβούν.

Το σύμπαν ενός βιβλίου είναι ορθάνοιχτο, συνδυάζει μ' επιτυχία την πραγματικότητα με τη φαντασία. Και καμιά φορά αναρωτιέσαι αν ήταν σ' ένα βιβλίο ή στη ζωή που πρόσεξες πόσο όμορφα πέφτουν από τη στέγη ενός σπιτιού οι σταγόνες του λιωμένου χιονιού ή πόσο ευχάριστος είναι στα μάτια ο τοίχος του γείτονα καλυμμένος με βρύα. Το ξέρεις από ένα βιβλίο ή στην πραγματικότητα ότι τα κόκκινα μούρα δεν είναι όμορφα μόνο αλλά και πικρά; ήταν σ' ένα βιβλίο ή στην πραγματικότητα που ήσουν ξαπλωμένος ένα καλοκαίρι στο γρασίδι ή που καθόσουν σταυροπόδι και κοιτούσες τα σύννεφα να ταξιδεύουν στον ουρανό;

Τα βιβλία μάς βοηθούν να μη βιαζόμαστε, τα βιβλία μάς μαθαίνουν να παρατηρούμε το καθετί, τα βιβλία μάς προσκαλούν, ακόμα και μας υποχρεώνουν καμιά φορά να

καθίσουμε για λίγο. Συνήθως διαβάζουμε καθιστοί, με το βιβλίο στο τραπέζι ή στα γόνατά μας, έτσι δεν είναι;

Και δεν έχετε ζήσει άλλο ένα θαύμα - εκείνο που όταν διαβάζετε ένα βιβλίο, το βιβλίο διαβάζει εσάς; Ναι, βέβαια, τα βιβλία έχουν την ικανότητα να διαβάζουν. Διαβάζουν το μέτωπό σας, τα φρύδια σας, τις άκρες των χειλιών σας, που γυρίζουν προς τα πάνω από χαρά, προς τα κάτω από λύπη. Πρώτ' απ' όλα, όμως, τα βιβλία διαβάζουν τα μάτια σας. Και κοιτάζοντας μέσα στα μάτια σας, βλέπουν... Ε, ξέρετε τι βλέπουν!

Είμαι βέβαιος ότι τα βιβλία ποτέ δε βαριούνται όταν βρίσκονται στα γόνατά μας. Κάποιος που απολαμβάνει το διάβασμα - παιδί ή μεγάλος - μας κινεί το ενδιαφέρον πολύ περισσότερο από κάποιον που δε νοιάζεται για τα βιβλία, κάποιον που κυνηγάει διαρκώς το ρολόι, που δεν έχει ποτέ καιρό να καθίσει, που δεν καταφέρνει να παρατηρήσει πολλά απ' όσα υπάρχουν γύρω μας. Για την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου, η ευχή μου σε όλους μας είναι: «Να υπάρχουν ενδιαφέροντα βιβλία για τους αναγνώστες και ενδιαφέροντες αναγνώστες για τα βιβλία!»

*Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου 02.04.2019 –
Μήνυμα της Διεθνούς Οργάνωσης Βιβλίων για τη Νεότητα (IBBY)
[μτφρ. Λότη Πέτροβιτς – Ανδρουτσοπούλου]*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου, ενημερώνοντας τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενο του κειμένου που διαβάσατε, σε μία παράγραφο 90-100 λέξεων.

Μονάδες 25

B1. Σε μία παράγραφο 40 - 50 λέξεων να εξηγήσετε γιατί ο συγγραφέας πιστεύει ότι «τα βιβλία έχουν την ικανότητα να διαβάζουν».

Μονάδες 9

B2. α. Να αιτιολογήσετε τη χρήση της ερώτησης στο τέλος της τέταρτης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 6

B2. β. Να σχολιάσετε τη χρήση των σημείων στίξης στις παρακάτω φράσεις του κειμένου:

1. «Να υπάρχουν ενδιαφέροντα βιβλία για τους αναγνώστες και ενδιαφέροντες αναγνώστες για τα βιβλία!»
2. Κάποιος που απολαμβάνει το διάβασμα - παιδί ή μεγάλος - μας κινεί το ενδιαφέρον.

Μονάδες 3

- B3. α.** Να χαρακτηρίσετε την καθεμία από τις υπογραμμισμένες αναφορικές προτάσεις που ακολουθούν ως προσδιοριστική ή παραθετική/προσθετική, αιτιολογώντας την απάντησή σας.
- όχι μόνο στη Λιθουανία, που βρίσκεται στο κέντρο της Ευρώπης
 - συναντούν με ηρεμία τα όσα πρόκειται να συμβούν.

Μονάδες 6

- B3. β. α)** Ποιο είναι το είδος της σύνταξης σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις;
- β)** Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
- γ)** Γιατί ο συγγραφέας επιλέγει το συγκεκριμένο είδος σύνταξης;
- "Ακούμε τέτοιες κουβέντες κάθε μέρα,..."
 - "...να λέγεται ότι..."

Μονάδες 6

- B4.** Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις, δίνοντας ένα συνώνυμο για καθεμία από τις λέξεις που σας δίνονται τονισμένες:

- ...ζούμε στην εποχή της **υπέρμετρης** πληροφόρησης.
- ...όλα περνούν με **ξέφρενη** ταχύτητα...
- ...οι σελίδες κυλούν **απαλά**...
- ...μάς μαθαίνουν να **παρατηρούμε** το καθετί...
- Κάποιος που **απολαμβάνει** το διάβασμα...

Μονάδες 5

- Γ.** Με αφορμή το μήνυμα για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλίου (2 Απριλίου) και λαμβάνοντας υπόψη ότι διανύουμε μία εποχή όπου η φιλαναγνωσία είναι αρκετά περιορισμένη, αποφασίζετε να συντάξετε μία γραπτή εισήγηση προς το Γραφείο Παιδείας του Δήμου σας. Αφού καταγράψετε δύο παράγοντες οι οποίοι, κατά τη γνώμη σας, εξηγούν σήμερα την αδιαφορία πολλών συμμαθητών σας για το βιβλίο, να επισημάνετε δύο οφέλη που θα προέκυπταν από τη λειτουργία δημόσιας βιβλιοθήκης στην περιοχή στην οποία διαμένετε. Η εισήγησή σας να έχει έκταση 500 – 600 λέξεων.

Μονάδες 40